

УСТАВЕН СУД
НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

ПРЕГЛЕД

за работата на Уставниот суд на
Република Македонија
за 2017 година

Скопје, април 2018 година

I. ВОВЕД	3
II. ПОДАТОЦИ ЗА ВКУПНИОТ БРОЈ НА ПРЕДМЕТИ И ПОСТАПКАТА И ВИДОВИТЕ НА АКТИ НА СУДОТ СО КОИ СЕ РЕШЕНИ ПРЕДМЕТИТЕ	7
II.1. Примени предмети	7
II.2. Решени предмети	10
III. СТАВОВИ НА СУДОТ ЗАЗЕМЕНИ ПРИ ОДЛУЧУВАЊЕТО	15
1. Интервентни одлуки на Судот	16
1.1. Одлуки за поништување или укинување на закони	16
1.2. Одлуки за поништување или укинување на други прописи	21
општи акти и колективни договори	
2. Решенија за неповедување постапка	23
3. Барања за заштита на слободи и права	29
IV. ЈАВНОСТ ВО РАБОТАТА НА СУДОТ	33
V. МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА	37
VI. СОРАБОТКА СО МИСИЈАТА НА ОБСЕ ВО СКОПЈЕ	38
VII. СОРАБОТКА ВО РАМКИТЕ НА ПРОЕКТОТ ЗА ХОРИЗОНТАЛНА СОРАБОТКА НА СОВЕТОТ НА ЕВРОПА И ЕВРОПСКАТА УНИЈА	38
VIII. УЧЕСТВО ВО TAIEХ – ПРОГРАМАТА НА ЕВРОПСКАТА УНИЈА	39
IX. СОРАБОТКА СО ЦЕНТАРОТ ЗА ПРАВНИ ИСТРАЖУВАЊА И АНАЛИЗИ	39
X. МАТЕРИЈАЛНИ УСЛОВИ ЗА РАБОТА	43

Уставниот суд на Република Македонија во периодот од 1 јануари 2017 заклучно со 31 декември 2017 година, својата функција ја извршуваше во рамките на надлежностите утврдени во членот 110 од Уставот според кој Судот:

- одлучува за согласноста на законите со Уставот;
- одлучува за согласноста на другите прописи и на колективните договори со Уставот и со законите;
- ги штити слободите и правата на човекот и граѓанинот што се однесуваат на слободата на уверувањето, совеста, мислата и јавното изразување на мислата, политичкото здружување и дејствување и забраната на дискриминација на граѓаните по основ на пол, раса, верска, национална, социјална и политичка припадност;
- решава за судирот на надлежностите меѓу носителите на законодавната, извршната и судската власт;
- решава за судирот на надлежностите меѓу органите на Републиката и единиците на локалната самоуправа;
- одлучува за одговорноста на претседателот на Републиката;
- одлучува за уставноста на програмите и статутите на политичките партии и на здруженијата на граѓаните и
- одлучува за други прашања утврдени со Уставот.

При извршување на работите од својата надлежност Судот, покрај квалитетот, ја обезбеди и потребната ефикасност и ажурност во своето работење.

На 31 јули 2017 година му престана мандатот на судијата Исмаил Дарлишта, а на 7 октомври им престана мандатот на судиите д-р Гзиме Старова и д-р Наташа Габер – Дамјановска, при што Судот не работеше во полн состав во тој период.

Судот во текот на 2017 година одржа 29 седници и неколку консултативни разговори согласно член 18 став 4 од Деловникот на Уставниот суд на Република Македонија.

**II. ПОДАТОЦИ ЗА ВКУПНИОТ
БРОЈ НА ПРЕДМЕТИ И
ПОСТАПКАТА И ВИДОВИТЕ
НА АКТИ НА СУДОТ СО КОИ
СЕ РЕШЕНИ ПРЕДМЕТИТЕ**

II. ПОДАТОЦИ ЗА ВКУПНИОТ БРОЈ НА ПРЕДМЕТИ И ПОСТАПКАТА И ВИДОВИТЕ НА АКТИ НА СУДОТ СО КОИ СЕ РЕШЕНИ ПРЕДМЕТИТЕ

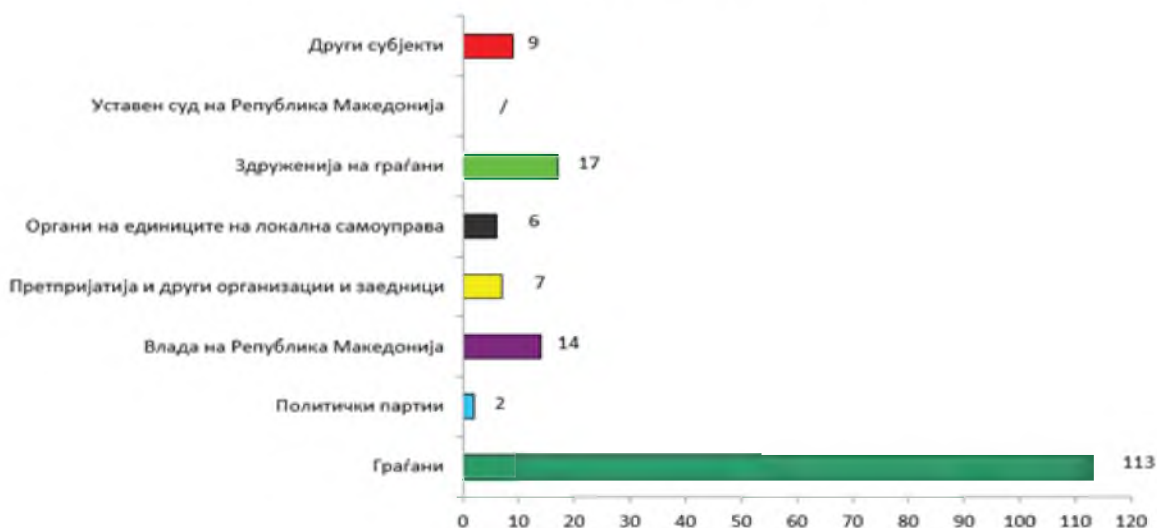
Во периодот од 1 јануари 2017 година заклучно со 31 декември 2017, Судот постапуваше, односно во работа имаше вкупно **279 предмети**. Од тие, **168 предмети** беа примени во текот на 2017 година, а **111** беа пренесени како **незавршени** од претходните години. Од вкупниот број на предмети во работа во текот на годината беа **завршени 134 предмети**, а останаа **незавршени 145 предмети**.

II.1. ПРИМЕНИ ПРЕДМЕТИ

Примени предмети според подносителите на иницијативите

Подносител на иницијативи	број на предмети
Граѓани	113
Политички партии	2
Влада на Република Македонија	14
Претпријатија и други организации и заедници	7
Органи на единиците на локална самоуправа	6
Здруженија на граѓани	17
Уставен суд на Република Македонија	/
Други субјекти	9
ВКУПНО	168

Подносителите на иницијативи

Примени предмети според видот на оспорениот акт

Вид на оспорен акт	број на предмети
Закони	83
Статути	4
Колективни договори	1
Прописи на Владата на РМ и на министерствата	10
Акти на единиците на локална самоуправа	53
Поединечни акти (заштита на слободи и права)	5
Акти на претпријатија	2
Акти на јавни служби	/
Акти на политички партии	/
Акти на Претседателот на Република Македонија	/
Други акти	10
ВКУПНО	168

Примени предмети според видот на надлежноста на судот и според правната област на оспорениот акт

Вид на надлежност на Уставниот суд	број на предмети
I. Оценка на уставност и законитост (по области)	162
1. Одбрана, безбедност и внатрешни работи	7
2. Надворешни работи	/
3. Финансии, даноци и други јавни давачки и надоместоци	4
4. Стопанство	4
5. Јавни претпријатија, јавни установи, институции што вршат јавни овластувања	/
6. Организација и работа на органите на државната власт: (Собрание на Република Македонија, Претседател на Република Македонија, Влада на Република Македонија и државна управа, правосуден систем (судови, Судски совет на Република Македонија, Јавно обвинителство, Државно правобранителство, адвокатура, нотаријат, извршители, медијатори) и Народен правобранител	28
7. Избори, референдум, политички партии, здруженија на граѓани и фондации, јавни собири	24
8. Верски права и слободи	/
9. Права на странците	/
10. Имотно-правни односи	4
11. Урбанизам и градежништво	16
12. Сообраќај и врски	/
13. Животна средина	2
14. Работни односи	8
15. Пензиско и инвалидско осигурување	6
16. Социјална и здравствена заштита	7
17. Односи во бракот и семејството	2
18. Образование, наука и култура	2
19. Јавно информирање	/
20. Локална самоуправа	12
21. Комунални дејности	3
22. Останато	33
II. Барања за заштита на слободи и права	5
III. Судир на надлежност	/
IV. Одговорност на претседателот на Републиката	/
V. Одлучување за уставноста на програмите и статутите на политичките партии и здруженија на граѓани	/
VI. Други надлежности на Уставниот суд	1
ВКУПНО	168

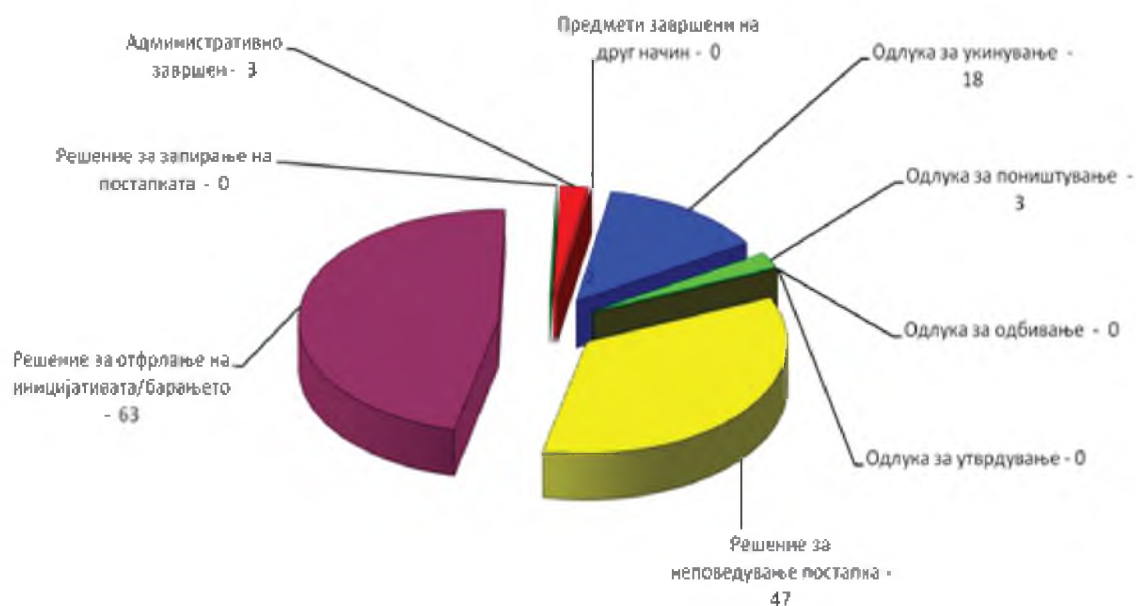

II.2. РЕШЕНИ ПРЕДМЕТИ

Решени предмети според видот на актот на Судот со кои е завршена постапката

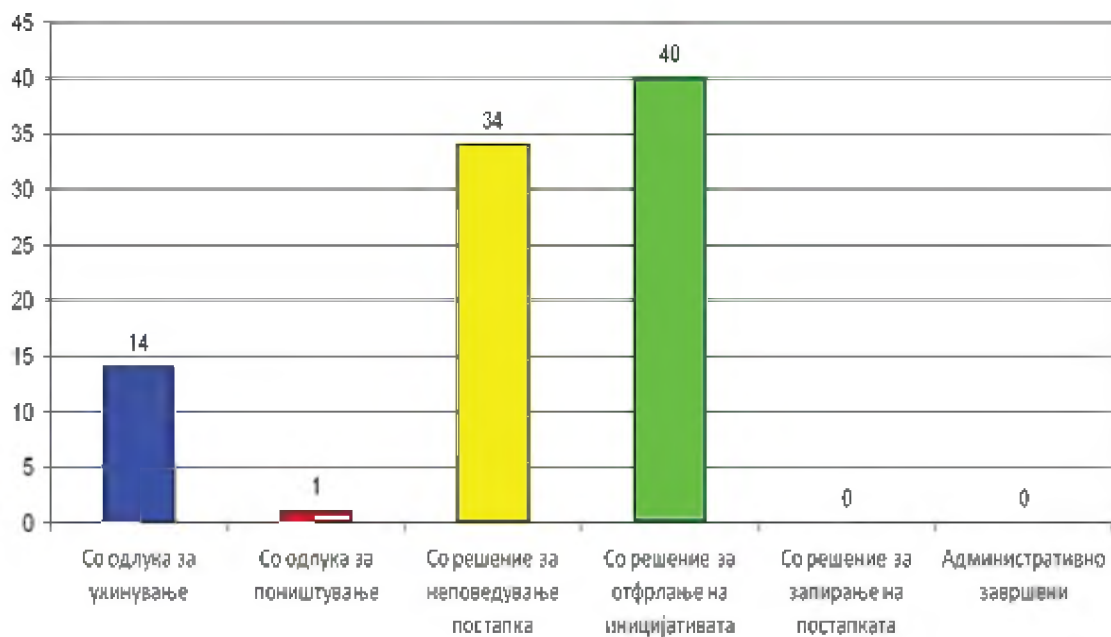
Вид на акт со кој е завршена постапката	број на предмети
Одлука за укинување	18
Одлука за поништување	3
Одлука за одбивање	/
Одлука за утврдување	/
Решение за неповедување постапка	47
Решение за отфрлање на иницијативата/барањето	63
Решение за запирање на постапката	/
Административно завршен	3
Предмети завршени на друг начин	/
ВКУПНО	134

Вид на акт со кој е завршена постапката

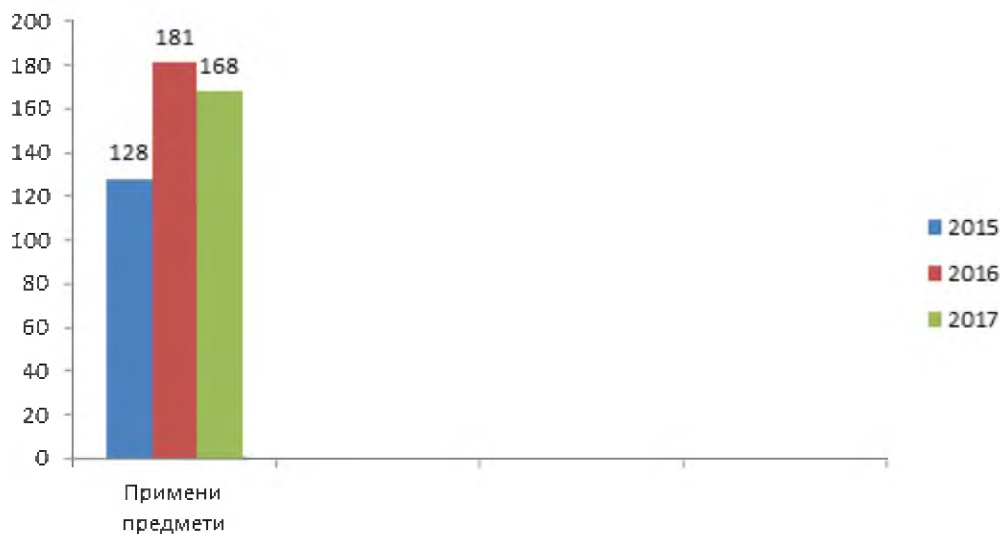

Решени предмети во кои биле оспорени закони:

Вид на акт со кој е завршена постапката	број на предмети
Со одлука за укинување	14
Со одлука за поништување	1
Со решение за неповедување постапка	34
Со решение за отфрлање на иницијативата	40
Со решение за запирање на постапката	/
Административно завршени	/
ВКУПНО	89

Анализата на вкупните податоци покажува дека вкупниот број на примени предмети во текот на 2017 – 168 предмети, споредено со 2016 година кога биле примени 181 предмети е намален, односно во 2017 година беа примени 13 предмети помалку во однос на 2016 година, но е повеќе во однос на примените предмети во 2015 година кога биле примени 128 предмети.

Судот и во текот на 2017 година, како и во претходните години, најголем дел од својата работа во извршување на неговите уставни надлежности, посвети на оценување на согласноста на законите со Уставот. Така од вкупно 168 примени предмети, во 83 од нив (што во проценти изнесува 49.4%) се оспорени закони. Овој процент е намален во споредба со 2016 година кога процентуалното учество на предметите во кои биле оспорени закони во однос на вкупниот број предмети изнесувал 71,8%.

Во текот на 2017 година Уставниот суд донесе вкупно 21 одлуки (укинувачки/по-ништувачки) што е зголемување во однос на 2016 година кога биле донесени 16 одлуки и во 2015 година 11 одлуки, а воедно и бројот на решенија за неповедување на постапка е намален - 47 во однос на минатите години кога во 2016 година биле донесени 67 решенија за неповедување на постапка и 2015 година кога биле донесени 73 решенија за неповедување на постапка. Исто така, се бележи намален број на решенија за отфрлање на иницијативите кои во 2017 година се 63, во споредба со 2016 година кога биле донесени 73 решенија за отфрлање на иницијативите.

Пред Уставниот суд беа оспорени вкупно 69 закони, од кои најчесто предмет на оспорување беа: Законот за извршување кој беше оспорен во 7 предмети, Изборниот законик исто така во 7 предмети, Законот за нотаријатот беше оспорен во 6 предмети и Законот за социјална заштита во 5 предмети.

Во текот на 2017 година до Судот беа поднесени 5 барања за заштита на слободи и права врз основа на член 110 алинеја 3 од Уставот на Република Македонија, што претставува намалување во однос на поднесените барања за заштита на слободи и права во 2016 година кога се примени 8 барања, но споредено и со претходните години претставува намалување (во 2015 година биле поднесени 13, во 2014 година биле поднесени 13 барања, во 2013 година биле поднесени 22 барања, во 2012 година биле поднесени 25 барања, во 2011 биле поднесени 23 барања).

III. СТАВОВИ НА СУДОТ ЗАЗЕМЕНИ ПРИ ОДЛУЧУВАЊЕТО

III. СТАВОВИ НА СУДОТ ЗАЗЕМЕНИ ПРИ ОДЛУЧУВАЊЕТО

1. ИНТЕРВЕНТНИ ОДЛУКИ НА СУДОТ¹

Во периодот од 1 јануари до 31 декември 2017 година, како што е веќе истакнато, Судот со одлука за поништување или укинување на закони и други прописи заврши вкупно **21 предмети**.

1.1. Одлуки за поништување или укинување на закони

Судот интервенираше во повеќе закони од различни области и тоа:

1. Уставниот суд со Одлука У.бр.160/2014 од 18 јануари 2017 година, го укина членот 144 од **Законот за судска служба** („Службен весник на Република Македонија“ бр.43/2014, 156/ 2014, 33/2015 и 98/2015)

Повратното важење на членот 144 од Законот за судска служба, извесно е дека може да доведе до состојба судските службеници кои во целокупното нивно досегашно работење, совесно, ажурно, квалитетно и успешно ги извршувале и продолжуваат да ги извршуват своите работни задачи и по влегувањето во сила на новиот закон, да бидат казнети со распоредување на пониско работно место и пониска плата, што не е во согласност со уставните принципи на владеење на правото и забрана за ретроактивно дејство на законите освен кога тоа е поповолно за граѓаните.

2. Уставниот суд со Одлука У.бр.121/2015 од 1 февруари 2017 година, го укина член 98 став 5 алинеја 6 од **Законот за административни службеници** („Службен весник на Република Македонија“ бр.27/2014, 199/2014, 48/2015, 154/2015 и 5/2016).

Оспорената одредба во која се наведени различен број на години на старост како услов за престанок на работниот однос и кај мажите (64, 65, 66 и 67) и кај жените (62, 63, 64 и 65) и тоа по сила на закон, не е во согласност со принципот на владеењето на правото од Уставот како и со начелото на еднаквост на граѓаните независно од полот и начелото на достапност на секое работно место секому под еднакви услови, со што се повредува членот 9 и член 32 став 5 од Уставот.

3. Уставниот суд со Одлука У.бр.147/2016 од 15 март 2017 година, го укина член 18 став 4 од **Законот за управната инспекција** (“Службен весник на Република Македонија, број 69/2004, 22/2007, 115/2007, 51/2011, 164/2013, 41/2014, 33/2015, 156/2015, 193/2015 и 53/2016).

---

¹ Во овој дел на Прегледот се дадени сентенци од сите интервентни (поништувачки и укинувачки) одлуки, кои се однесуваат и на законите и на подзаконските акти, донесени во текот на 2017 година, при што редоследот е хронолошки, односно според времето на донесувањето на одлуката/решението.

Со промената на уредувањето на заштитата против решението на инспекторот, според која против решението на инспекторот, наместо до соодветниот министер, жалбата ќе се доставува до надлежната Државна комисија, законодавецот го исклучил министерот од правото да одлучува по жалбата, но испуштил да го отстрани ставот 4 од членот 18 кој останал да важи и понатаму со содржина според која против решението на министерот не може да се води управен спор, иако такво решение нема, поради што ваквата одредба станала беспредметна и неприменлива и води кон повреда на начелото на владеењето на правото.

4. Уставниот суд со Одлука У.бр.110/2016 од 29 март 2017 година, го поништи член 51 став 1 во делот: “2” од **Законот за вршење на работи за застапување во царинските постапки** (“Службен весник на Република Македонија” бр.180/2014, 154/ 2015, 192/2015 и 23/2016).

Оспорената одредба од Законот за вршење на работи за застапување во царинските постапки, која упатува на ретроактивна примена на ново уредени услови за стекнување на лиценца за вршење на застапување во царинските постапки, со задолжување истите да бидат исполнети и од страна на лица кои пред влегувањето во сила на Законот, веќе се стекнале со лиценца, според услови претходно предвидени со Царинскиот закон, не е во согласност со член 8 став 1 алинеја 3, член 9 и член 52 став 4 од Уставот на Република Македонија, бидејќи повратното важење на Законот е понеповолно за граѓаните, предизвикува правна несигурност на граѓаните, и го повредува принципот на еднаквост.

5. Уставниот суд со Одлука У.бр.35/2017 од 17 мај 2017 година, ги укина член 8-а став 1 алинеја 1 и член 8-а став 2 алинеја 1 од **Изборниот законик** („Службен весник на Република Македонија“ бр. 40/2006, 136/2008, 148/2008, 155/2008, 163/2008, 44/2011, 51/2011, 142/2012, 31/2013, 34/2013, 14/2014, 30/2014, 196/2015, 35/ 2016, 97/2016, 99/2016, 136/2016 и 142/2016) и член 11 став 1 од **Законот за спречување на корупцијата** („Службен весник на Република Македонија“ бр.28/2002, 46/2004, 126/ 2006, 10/2008, 161/2008, 145/2010, 97/2015 и 148/2015).

Оспорените одредби не утврдуваат на јасен и прецизен начин кое располагање со буџетските средства за време на изборниот процес се смета за незаконито и како такво е забрането. Како недоволно прецизни и јасни оспорените одредби создаваат правна несигурност, што е спротивно на уставното начело на владеењето на правото.

Забраната за исплата на субвенциите која што е пропишана со оспорената одредба од членот 8-а став 2 алинеја 1 од Изборниот законик, го доведува во прашање остварувањето на легитимните очекувања на корисниците на субвенциите. Со оглед на тоа што заштитата на легитимните очекувања на субјектите на правото е составен елемент на начелото на владеењето на правото, оспорената одредба не е во согласност со овој уставен принцип што претставува темелна вредност на уставниот поредок на Република Македонија.

6. Уставниот суд со Одлука У.бр.3/2017 од 7 јуни 2017 година, го укина член 91 став 2 во делот: „освен судскиот администратор“ од **Законот за судска служба** („Службен весник на Република Македонија“ број 43/2014, 33/2015, 98/2015 и 6/2016).

Одговорноста на секој вработен во државните органи пред законот претставува составен елемент на принципот на владеењето на правото, така што изземањето на одделни категории на лица од одговорност, (како што е во случајот судскиот администратор), претставува повреда на уставното начело на владеењето на правото.

7. Уставниот суд со Одлука Убр.65/2016 од 5 јули 2017 година, ги укина член 102 став 2 точка 4 и член 104 став 2 точка 5 во делот: „други докази и документи пропишани со овој закон“ од **Законот за игрите на среќа и за забавните игри** („Службен весник на Република Македонија“ број 24/2011, 51/2011, 148/ 2011, 74/2012, 171/2012, 27/2014, 139/2014, 61/2015, 154/2015, 23/2016 и 178/2016).

Оспорените одредби од Законот за игрите на среќа и за забавните игри, даваат право на Владата на Република Македонија, односно Министерството за финансии, да цени какви услови се потребни за стекнување на лиценца на производител и приредувач. Но, имајќи предвид дека оспорените одредби се непрецизни, недоволно дефинирани и недоволно определени се создава простор за арбитрарност и различно и неконзистентно постапување кон приредувачите на другите видови на игри на среќа, тие да добиваат или да не добиваат лиценци врз основа на други докази и документи предвидени со овој закон кои се сметале за неопходни од страна на Министерството за финансии со што се повредува принципот на владеење на правото и начелото на законитост.

8. Уставниот суд со Одлука Убр.136/2016 од 5 јули 2017 година, го укина член 50 од **Законот за просторно и урбанистичко планирање** („Службен весник на Република Македонија“ бр. 199/2014, 44/2015, 193/2015 и 31/2016).

Отсуството на законски утврдена дефиниција за тоа што се подразбира под градби од посебен интерес и отсуството на законски утврдени критериуми за тоа што може да се подразбере под градба од посебен интерес, и препуштање на Владата самостојно, по своја проценка и без законски критериуми да одлучува за вакви градби, претставува повреда на принципот на владеењето на правото и повреда на поделбата на државната власт на законодавна, извршна и судска, како темелни вредности на уставниот поредок на Република Македонија.

9. Уставниот суд со Одлука Убр.49/2016 од 12 јули 2017 година, го укина член 60 став 3 од **Законот за здравствената заштита** („Службен весник на Република Македонија“ бр. 43/2012, 145/2012, 87/2013, 164/2013, 39/2014, 43/2014, 132/2014, 188/2014, 10/2015, 61/2015, 154/2015, 192/2015 и 37/2016).

Пропишувањето посебни услови кои важат само за приватна здравствена установа од примарна здравствена заштита која дејноста ја врши во простории на јавна здравствена установа врз основа на договор за закуп значи привилегиран третман на овие здравствени установи во однос на јавните здравствени установи и на другите приватни здравствени установи од примарна здравствена заштита кои дејноста ја вршат во простории надвор од просториите на јавна здравствена установа, односно во приватен деловен простор, со што се поврдува уставната гаранција на слободата на пазарот и претприемништвото, еднаквоста на граѓаните пред Уставот и законите и начелото на владеењето на правото, како темелна вредност на уставниот поредок на Република Македонија

10. Уставниот суд со Одлука У.бр.114/2016 од 12 јули 2017 година, ги укина член 2 и член 28 од **Законот за вонсудско спогодување** („Службен весник на Република Македонија“ бр.12/2014).

Кога оспорената одредба упатува на примена на закон кој престанал да важи или пак не е воопшто донесен се повредува начелото на владеење на правото од членот 8 став 1 алинеја 3 од Уставот, бидејќи таквото упатување доведува до правна несигурност, нејасноти и забуни во практикувањето на правото за субјектите кои се засегнати со конкретната правна проблематика.

11. Уставниот суд со Одлука У.бр.64/2016 од 27 септември 2017 година, го укина член 30 став 1 во делот „Агенција за државни службеници“ и член 48 алинеја 5 од **Законот за јавна внатрешна финансиска контрола** („Службен весник на Република Македонија“ бр. 90/2009, 188/2013 и 192/2015).

Постоењето на одредби во кои се наведува државен орган или тело во состав на државен орган чиј правен субјективитет престанал да постои или во кои се повикува на одредба која е непостоечка е беспредметно и создава правна несигурност во примената на законот.

Таквите одредби се неприменливи и треба да бидат отстранети од правниот поредок како спротивни на темелната вредност на уставниот поредок - владеење на правото и принципот на правна сигурност како нејзин составен дел.

12. Уставниот суд со Одлука У.бр.83/2016 од 27 септември 2017 година, ги укина член 102 став 1 алинеја 12 во делот „и 4“ и член 103 став 1 алинеја 3 во делот „став 5“ од **Законот за шумите** („Службен весник на Република Македонија“ број 64/2009, 24/2011, 53/2011, 25/2013, 79/2013, 147/2013, 43/2014, 160/2014, 33/2015, 44/2015, 147/2015, 7/2016 и 39/2016).

Постоењето на одредба со која се врши измена или содржи повикување на одредба која е непостоечка создава правна несигурност во примената на законот. Таквата одредба е неприменлива и треба да биде отстранета од правниот поредок бидејќи е спротивна на уставниот принцип на владеење на правото.

13. Уставниот суд со Одлука У.бр.100/2016 од 4 октомври 2017 година, го укина член 2 точка 11 во делот „Законот за царински мерки за заштита на права од интелектуална сопственост“ од **Законот за царинската управа** („Службен весник на Република Македонија“ бр.46/ 2004, 81/2005, 107/2007, 103/2008, 64/2009, 105/2009, 48/2010, 158/2010, 53/2011, 113/2012, 43/2014, 167/2014, 33/2015, 61/2015, 129/2015 и 23/2016).

Владеењето на правото како темелна вредност на уставниот поредок на Република Македонија утврдена во член 8 став 1 алинеја 3 од Уставот подразбира во правниот поредок да егзистираат само јасни, прецизни и недвосмислени норми. Во случај кога тие во себе содржат некакво повикување, упатување на друга норма, таа неминовно мора да е дел од правниот поредок за да таквото уредување претставува една логична, правно-функционална целина, што не е случај со оспорениот дел од Законот за царинската управа.

14. Уставниот суд со Одлука У.бр.169/2016 од 16 ноември 2017 година, го укина **Законот за одредување на видот и одмерување на висината на казната** („Службен весник на Република Македонија” број 199/2014) и член 39 став 3 од **Кривичниот законик** („Службен весник на Република Македонија” број 37/1996, 80/1999, 4/2002, 43/2003, 19/2004, 81/2005, 60/2006, 73/2006, 7/2008, 139/2008, 114/2009, 51/2011, 135/2011, 185/2011, 42/2012, 166/2012, 55/2013, 82/2013, 14/2014, 27/2014, 28/2014, 41/2014, 115/2014, 132/2014, 160/2014, 199/2014, 196/2015, 226/2015 и 97/2017).

Воспоставување на правила и критериуми со Законот за одредување на видот и одмерување на висината на казната, кои значат обврска судот во изборот и изрекување на казната да се раководи, не по своето слободно судиско уверување, односно судско одмерување на казната, туку врз основа на однапред дефиниран систем на утврдени и вреднувани параметри, не е во согласност со уставната определба за независност и самостојност на судовите од Амандманот XXV со кој се заменува членот 98 од Уставот на Република Македонија.

Законските решенија кои се темелат на претпоставена казна (казната што би била изречена во редовна судска постапка со примена на одредбите на оспорениот закон), овозможуваат произволност и арбитрарност во определувањето на казната како горна граница, од која може да се договара поблага казна не помала од 50%, 60%, односно 70% од определената казна, од кои причини овие воспоставени правила за ублажување на казната применети при спогодувањето меѓу јавниот обвинител и обвинетиот и кај признањето на вина во текот на главната расправа, имплицираат повреда на принципот на владеењето на правото и правната сигурност на граѓаните, за правилно и објективно индивидуализирана казна за наведените случаи.

Воспоставување на Комисија за воедначување на казнената политика со Законот за одредување на видот и одмерување на висината на казната членови ги избира Собранието на Република Македонија, со надлежности кои значат влијание врз работата на судовите во процесот на одредувањето на видот и одмерувањето на висината на казната, значи мешање на законодавната власт во судската власт, што е спротивно на уставно загарантираното начело за поделба на државната власт на законодавна, извршна и судска, како темелна вредност на уставниот поредок на Република Македонија од член 8 став 1 алинеја 4 од Уставот на Република Македонија.

Со оспорената одредба се дерогира уставна одредба, имајќи предвид дека Врховниот суд на Република Македонија како највисок суд во Републиката, според член 101 од Уставот е надлежен да го обезбедува единството во примената на законите од страна на судовите.

15. Уставниот суд со Одлука У.бр.143/2016 од 29 ноември 2017 година, ги укина член 6 став 2, член 11 точка 14, член 12 став 1 точка 4, член 17 став 3, член 28 став 2, член 46 став 2 и членовите 240-244 од **Законот за извршување** („Службен весник на Република Македонија“ бр.72/2016 и 142/2016).

Имајќи во предвид дека Уставот не содржи норми кои се однесуваат за извршителите; основните одредби од Законот за извршување го позиционираат извршителот како лице кое присилно спроведува извршна исправа донесена од суд, управен орган, нотар или друг орган определен со закон; „вонсудската наплата на долгови“ определена во Законот за извршување не се заснова на извршна исправа донесена од наведените органи и на присилно спроведување на извршна исправа донесена од тие органи; постапката за „вонсудска наплата на долгови“ ги става доверителите-комуналните правни лица во поинаква правна по-

ложба од другите правни лица-доверители; „вонсудската наплата на долгови“ е внесена во Законот на барање на извршителите, без да се следи таквото искуство во други држави и на штета на комуналните правни лица-доверители кои барале одлагање на примената на Законот за извршување, Судот утврди дека член 11 точка 14, член 17 став 3 и членовите 240-244 (востановувањето и постапката за „вонсудска наплата на долгови“) од Законот не се во согласност со темелната вредност владеење на правото определена во член 8 став 1 алинеја 3 и разработена во член 51 од Уставот, како и дека член 6 став 2, член 12 став 1 точка 4, член 28 став 2 и член 46 став 2 (однапред плаќањето, Комората на извршители да одреди извршител, заклучокот на извршителот да е извршна исправа) од Законот не се во согласност со темелната вредност слободата на пазарот и претприемништвото определена во член 8 став 1 алинеја 7 и разработена во член 55 од Уставот.

1.2. Одлуки за укинување или поништување на други прописи и општи акти и колективни договори

Судот во текот на 2017 година интервенираше во повеќе **подзаконски акти** и тоа:

1. Уставниот суд со Одлука Убр.106/2016 од 12 април 2017 година, ги поништи член 84 од **Колективниот договор во АД „Палтекс“ од Делчево**, бр.0202-290 од 28.10.2008 година, и член 86 од **Колективниот договор за текстилна индустрија на Република Македонија** („Службен весник на Република Македонија“ бр.220/2015).

Определувањето во колективен договор обврска на работникот да го обештети работодавачот при отказ од страна на работникот, во ситуација кога Законот за работните односи не предвидува таква обврска за работникот, е понеповолна за работникот и претставува помало право од правата што ги има работникот според Законот за работните односи.

Од тие причини, оспорените одредби од Колективниот договор во АД „Палтекс“ од Делчево и од Колективниот договор за текстилна индустрија на Република Македонија не се во согласност со Законот за работните односи, ниту со уставните одредби во однос на принципот на владеење на правото, поделбата на власта, принципот на еднаквост, правата на вработените и начелото на уставност и законитост.

2. Уставниот суд со Одлука Убр.172/2016 од 17 мај 2017 година, ја укина **Одлуката за утврдување цена на комунална услуга – собирање, транспортирање и отстранување на комунален отпад** бр. 02-165/5 од 19.06.2015 година, донесена од Управниот одбор на Јавното комунално претпријатие „Скопска Црна Гора“.

Определувањето на различна цена за комунална услуга за деловните објекти до и над 100 м2 нема законски основ и претставува нееднакво третирање на корисниците на деловните објекти што не е во согласност со принципот на владеењето на правото како темелна вредност на уставниот поредок на Република Македонија, принципот на уставност и законитост, како и со член 121 став 3 од Законот за управување со отпад.

3. Уставниот суд со Одлука Убр.9/2017 од 1 ноември 2017 година, го укина **Правилникот со тарифа за користење авторски музички дела** („Службен весник на Република Македонија“ бр.154/2011 од 04.11.2011 година).

Имајќи ги предвид измените во Законот за авторското право и сродните права кои предвидуваат оспорениот правилник и тарифа да се носат во изменета постапка, а исто така и поради тоа што во Законот се утврдени прецизни рокови за усогласување на подзаконските акти со Законот, кои што рокови се поминати, натамошното егзистирање на оспорениот акт во правниот поредок е спротивно на начелото на владеењето на правото, поради што оспорениот правилник во целина не е во согласност со принципот на владеење на правото начелата на уставност и законитост утврдени во членот 51 од Уставот на Република Македонија.

4. Уставниот суд со Одлука У.бр.7/2017 од 20 декември 2017 година, го укина членот 2 од **Правилникот за полагање на испит за медијатори** („Службен весник на Република Македонија“ бр. 223/2015 и 67/2016).

Законодавецот го овластил министерот за правда да ги пропише условите и начинот на полагање на испитот за медијатори, а за утврдувањето на испитните сесии за спроведување на испитот, законодавецот го овластил Одборот, поради што, определувањето на испитните сесии од страна на министерот за правда значи надминување на неговите законски овластувања и повреда на владеењето на правото како темелна вредност на уставниот поредок на Република Македонија.

5. Уставниот суд со Одлука У.бр.38/2017 од 20 декември 2017 година, ги поништи Одлуката за поништување на **Одлуката на Советот на Општина Центар бр.08-4160/30** од 22.03.2017 година **за донесување на ДУП „Централно зеленило покрај реката Вардар-Јужен дел“**-Општина Центар-Скопје бр.07-6530/12 донесена од Советот на Општина Центар-Скопје на 13.09.2012 година и **Решението бр.09-4160/31** од 22.03.2017 година **за објавување на Одлука за поништување на Одлуката за донесување на ДУП „Централно зеленило покрај реката Вардар-Јужен дел“**-Општина Центар-Скопје, донесено од градоначалникот на Општина Центар –Скопје.

Оспорените акти не се во согласност со Уставот на Република Македонија и законите, од причини што општините согласно член 22 став 1 точка 1 од Законот за локалната самоуправа, член 15 став 1 точка 1 алинеја 3 од Законот за Градот Скопје како и член 41 став 4 од Законот за просторното и урбанистичкото планирање имаат овластување во постапка определена со закон да донесуваат, изменуваат и дополнуваат урбанистички план, но не и да поништат веќе донесен план во законски пропишана постапка и да го вратат во правен поредок претходно донесениот план кој престанал да важи.

Ова особено што не постои законски пропишана постапка за поништување на легално донесен урбанистички план кој бил во сила и се применувал повеќе години. Ваквото поништување на Деталниот урбанистички план и последиците од ваквата одлука грубо ја нарушуваат правната сигурност на граѓаните, неосновано го доведуваат во прашање правото на сопственост, на кој начин се повредува владеењето на правото како темелна вредност на уставниот поредок во Република Македонија.

6. Уставниот суд со Одлука У.бр.70/2017 од 20 декември 2017 година, ја укина **Одлуката за утврдување на цени за чистење на снег на локални патишта и улици во зимскиот период на ЈПКД „МАВРОВО“** од Маврови Анови, бр.08-363/7 од 26.12. 2016 година, донесена од Советот на Општина Маврово и Ростуше („Службен гласник на Општина Маврово и Ростуше“ бр.12/2016).

Со оспорената одлука се создаваат обврски само за викенд куќите, но не и за другите индивидуални или хотелски објекти, кои, исто така, се корисници на наведените локални патиишта и улици со што се повредува принципот на еднаквост на граѓаните, според кој сите граѓани во Република Македонија се еднакви пред Уставот и законите. Бидејќи во случајов станува збор за комунална услуга чистење на снегот во зимски услови, во интерес на урбаното живеење на сите корисници еднакво во рамките на законските критериуми ќе треба да го понесат финансискиот товар на надоместокот, а не само викенд куќите, како што определува оспорената одлука.

Од тие причини, со оспорената одлука се повредува принципот на владеење на правото и начелото на еднаквост како уставни темелни вредности, и не е во согласност со член 24, член 25 и член 29 алинеја 8 од Законот за комунални дејности и со член 24 став 1, член 25 став 1, член 26 став 1, член 27 и член 29 алинеја 6 од Законот за јавна чистота.

2. РЕШЕНИЈА ЗА НЕПОВЕДУВАЊЕ ПОСТАПКА

Во текот на 2017 година Уставниот суд на Република Македонија со решение за неповедување постапка за оценување на уставноста на закони, односно уставноста и законитоста на подзаконски акти заврши **47 предмети**.

Од овие предмети, како покарактеристични ги издвојуваме следниве:

1. Уставниот суд со Решение Убр.93/2016 од 1 февруари 2017 година, не поведе постапка за оценување на уставноста на член 5 став 2 од **Законот за Собранието на Република Македонија** („Службен весник на Република Македонија“ бр.104/2009).

Оспорената одредба од Законот за Собранието на Република Македонија според која мандатот на пратениците трае од денот на неговото верификување до денот на верификувањето на мандатот на новоизбраните пратеници, но не подолго од четири години е во духот на Уставот и ја почитува уставната одредба за траење на мандатот на пратениците во Собранието на Република Македонија за време од четири години, поради што не може да се постави прашањето за нејзината согласност со уставните начела на владеењето на правото и поделбата на власта.

2. Уставниот суд со Решение Убр.78/2016 од 8 февруари 2017 година, не поведе постапка за оценување на уставноста на Законот за дополнување на **Законот за високото образование** („Службен весник на Република Македонија“ бр.24/2013).

Легитимно право е на законодавецот да го определи лимитот, односно границата за просекот и можноста за препологање на определени испити. Оспорената одредба се однесува на лица кои завршиле високо образование пред влегувањето во сила на овој закон и кои оствариле просек од минимум 7,5 од прв и втор циклус на студии, така што со неа не се пропишува повратно дејство на законот, ниту пак се навлегува во автономијата на универзитетот.

3. Уставниот суд со Решение У.бр.45/2016 од 15 февруари 2017 година, не поведе постапка за оценување на уставноста на член 75-ѓ став 7 од **Изборниот законик** („Службен весник на Република Македонија“ бр.47/2006, 136/2008, 44/2011, 51/2012, 142/2012, 31/2013, 34/2013, 14/2014, 196/2015, 35/2016, 97/2016, 99/2016, 136/2016 и 142/ 2016).

Не се повредува принципот на еднаква правна положба на субјектите, учесници во изборен процес, бидејќи на сите им е овозможено нивно медиумско претставување на начин и услови кои ги пропишува законодавецот, така што определбата определено политичко рекламирање да има посебна цена произлегува од специфичностите и начинот и условите за медиумско претставување, кое се однесува на сите субјекти-учесници во изборната кампања.

4. Уставниот суд со Решение У.бр.155/2016 од 15 март 2017 година, не поведе постапка за оценување на уставноста на член 73 од **Законот за работните односи** („Службен весник на Република Македонија“ бр. 62/2005, 106/2008, 161/2008, 114/2009, 130/2009, 50/2010, 52/2010, 124/2010, 47/2011, 11/2012, 39/ 2012, 13/2013, 25/2013, 170/2013, 187/2013, 113/2014, 20/2015, 33/2015 и 72/2015, 129/2015, 27/2016).

Обврската на работодавачот за писмено предупредување се однесува на случаите на незадоволително извршување на работните обврски од страна на работникот, така што и обврската за писмено предупредување на работникот за можноста за отказ, има за цел да му се даде можност на работникот да го поправи своето работење, со што би бил избегнат отказот. Со тоа всушност законодавецот на работникот му дава дополнителна заштита пред добивањето на отказ.

Оспорената одредба од членот 73 од Законот за работните односи е доволно прецизна и јасна, поради што не е во спротивност со уставното начело на владеењето на правото.

5. Уставниот суд со Решение У.бр.94/2016 од 5 април 2017 година, не поведе постапка за оценување уставноста на член 153 став 6 во делот: „во висина од 50% од наградата и трошоците за преземање на соодветно правно дејство пропишани со Нотарската тарифа“ и членот 182 став 2 од **Законот за нотаријатот** („Службен весник на Република Македонија“ бр. 72/ 2016 и 142/2016).

Определбата на законодавецот во Законот за нотаријатот за поделба на наградата и трошоците во сооднос 50% наспрема 50% помеѓу нотарот, кој ја спроведува оставинската постапка и адвокатот кој учествува во таа постапка не е во спротивност со членот 53 од Уставот, бидејќи вршењето на јавните овластувања на адвокатите можат да бидат уредени и со други закони покрај Законот за адвокатурата.

6. Уставниот суд со Решение У.бр.159/2016 од 12 април 2017 година, не поведе постапка за оценување на уставноста на член 196 од **Законот за семејство** („Службен весник на Република Македонија“ бр. 80/1992, 9/1996, 38/2004, 33/2006, 84/2008, 67/2010, 156/2010, 39/2012, 44/2012, 38/2014,115/2014, 104/2015 и 150/2015).

Законодавецот во оспорениот член 196 од Законот, утврдил дека висината на издриката може судот да ја определи во одредена висина или процент, при што издриката определена со пресуда на судот согласно членот 201 од Законот, заинтересираното лице може да бара промена на пресудата во однос на утврдената висина на издриката на децата. Тоа во суштина значи можност за усогласување на висината на издриката со реалните можности на родителите и потребите на детето во текот на траењето на

таа издрилка, притоа определувањето на издрилката во конкретна висина или процент е ирелевантно.

Исто така, законодавецот во врска со издрилката на децата посебно ја уредил оваа постапка, што според мислењето на Судот при донесување на законот се водело сметка за повеќе околности кои се од влијание за заштита на интересите на децата.

7. Уставниот суд со Решение У.бр.29/2017 од 10 мај 2017 година, не поведе постапка за оценување на уставноста на член 35 став 1 и член 49 од **Законот за локалната самоуправа** („Службен весник на Република Македонија” број 5/2002) и член 16 став 1 од **Изборниот законик** („Службен весник на Република Македонија” број 40/2006, 136/2008, 148/2008, 155/2008, 163/2008, 44/2011, 51/2011, 142/2012, 31/2013, 34/2013, 14/2014, 30/2014, 196/2015, 35/2016, 97/2016, 99/2016, 136/2016 и 142/2016).

Уредувањето на времетраење на мандат на градоначалници и членови на советите како органи на општините, произлегува од политичкиот плурализам и правото на граѓаните на слободни непосредни и демократски избори да се изјаснат од кого ќе бидат претставувани во извршувањето на локалната власт. Тоа уредување не имплицира повреда на одредбите на Уставот, напротив тоа е во духот на одредбите од член 8 став 1 алинеите 3, 5 и 9 од Уставот, според кои владеенето на правото, политичкиот плурализам и слободните непосредни демократски избори и локалната самоуправа, се темелни вредности на уставниот поредок.

Со Изборниот законик, во рамките на уредувањето на постапката и условите за избор, е уредено и прашањето за времето на одржувањето на наредните локални избори по одржаните во 2013 година, како нужен елемент во реализацијата и спроведувањето на постапката и условите за избор на членови на советот и на градоначалникот. Во наведената смисла со оспорениот дел: „во првата половина на мај” на член 16 став 1 од Изборниот законик, законодавецот го регулирал времето на одржување на наредните редовни локални избори. При утврдување на терминот за наредните избори законодавецот се раководел од времето на последно одржаните редовни локални избори во 2013 година.

Меѓутоа, околноста што оспорениот дел: „во првата половина на мај” на член 16 став 1 од Изборниот законик, не се реализирал во неговата примена во конкретно утврдениот временски термин, според Судот, тоа не го прави спротивен со одредбите на Уставот.

8. Уставниот суд со Решение У.бр.35/2017 од 10 мај 2017 година, не поведе постапка за оценување на уставноста на член 8-а ставови 1, 2 и 3 во деловите: „и изборот на Владата на Република Македонија согласно со резултатите од изборите“ од **Изборниот законик** („Службен весник на Република Македонија“ број 40/2006, 136/2008, 148/2008, 155/2008, 163/2008, 44/2011, 51/2011, 142/2012, 31/2013, 34/2013, 14/2014, 30/2014, 196/2015, 35/2016, 97/2016, 99/2016, 136/2016 и 142/2016) и член 11 ставови 2 и 3 во деловите: „и изборот на Владата на Република Македонија согласно со резултатите од изборите“ од **Законот за спречување на корупцијата** („Службен весник на Република Македонија“ бр. 28/2002, 46/2004, 126/2006, 10/2008, 161/2008, 145/2010, 97/2015 и 148/2015).

Утврдувањето на моментот на изборот на Владата како краен момент до кој важат забраните за располагање со буџетските средства утврдени во членот 8-а од Изборниот законик, освен за спречување на злоупотребите на државните ресурси, е и во функција на создавање на услови за демократски и фер избори и изедначување на можностите на политичките партии и кандидатите што учествуваат на изборите што е во согласност со уставните начела на еднаквост и слободни и демократски избори.

9. Уставниот суд со Решение У.бр.141/2016 од 5 јули 2017 година, не поведе постапка за оценување на уставноста на член 30 став 4, член 54 став 4, член 55 став 2, член 56 став 3, член 68 ставови 2, 3 и 4, член 147 став 2 и член 153 став 7 од **Законот за нотаријат** („Службен весник на Република Македонија“ бр.72/2016 и 142/2016).

Со обврската во постапката пред нотарот исправите за правната работа да содржат адвокатски печат и потпис, како и обврската за присуство на адвокат во постапката пред нотарот, не се повредуваат основните права и слободи на човекот и граѓанинот, туку напротив се заштитуваат и се обезбедува нивна правна сигурност во постапката пред нотарот.

Одредбата дека нотарскиот акт ќе се смета за составен само откако ќе го потпишат сите учесници и адвокатите присутни како полномошници, ја зацврстува правната сила на нотарскиот акт, така што присуството на адвокатите е само и единствено во интерес на дополнителна заштита и правна сигурност на сите учесници во постапката пред нотарот.

Со одредбата од членот 55 став 2 со која определени правни лица (Република Македонија, банка, штедилница, финансиско друштво, давател на финансиски лизинг или осигурително друштво) се ослободени од обврската правната исправа да биде составена од адвокат и да содржи адвокатски печат и потпис, не се создава привилегирана положба и дискриминација, бидејќи сите правни лица не вршат иста дејност и според тоа немаат еднаков општествен статус.

Со оспорениот член 68 став 3 од Законот за нотаријат се врши поедноставување, забрзување на постапките со цел правилно функционирање на внатрешниот пазар, обезбедување на брза и ефикасна наплата на неподмирениите долгови, бидејќи задоцнетото плаќање на долговите е причина за неликвидност и опасност за опстанување на компаниите. Оттука, на овој начин се овозможува решавање на проблемите со масовната наплата на неспорните побарувања, што е и основна цел на Законот.

Обврската при расправањето на оставината задолжително да присуствува адвокат во својство на полномошник за секој од учесниците не е во спротивност со уставните норми од причина што оспорениот член 147 ја уредува постапката за расправање на оставина пред нотарите како повереници на судовите и другите органи што е уредено со Законот за вонпарнична постапка.

Законското уредување во оспорениот член 153 став 7 нотарот да не издава нотарска исправа или решение кое истиот го донел и доколку странките претходно не ги надоместат наградата и трошоците на нотарот и адвокатот, како и таксите утврдени во овој закон, е со цел обезбедување на правото на нотарот односно на адвокатот, на награда за нивната работа и на надоместок на трошоците во вршењето на службените дејствија и доверените работи.

10. Уставниот суд со Решение У.бр.143/2016 од 27 септември 2017 година, не поведе постапка за оценување на уставноста на член 46 ставовите 1, 3, 4 и 5 и член 265 од **Законот за извршување** („Службен весник на Република Македонија“ бр.72/2016 и 142/2016).

Со предвидувањето да се платат извршните дејствија на извршителот после нивното преземање и во висина определена со Законот и со Тарифата за награда и надоместок на другите трошоци за работата на извршителите, не се доведуваат во прашање темелните вредности владеење на правото и слободата на пазарот и претприемништвото.

Определбата извршните дејствија кои ги започнале извршителите по конкретно средство за извршување пред денот на влегувањето во сила на новиот Закон за извршување да се завршат согласно одредбите од стариот Закон за извршување, е во согласност со начелото на забрана на повратно дејство на законите определено во член 52 став 4 од Уставот. Прашањето на примената на оспорената законска одредба, пак, не е во надлежност на Уставниот суд, туку на другите судови.

11. Уставниот суд со Решение У.бр.55/2017 од 4 октомври 2017 не поведе постапка за оценување на уставноста на член 84-а став 6 од **Законот за социјалната заштита** („Службен весник на Република Македонија“ бр. 79/2009, 36/2011, 51/2011, 166/2012, 15/2013, 79/2013, 164/2013, 187/2013, 38/2014, 44/2014, 116/2014, 180/2014, 33/2015, 72/2015, 104/2015, 150/2015, 173/ 2015, 192/2015 и 30/2016).

Законодавецот правото на додаток за слепило и мобилност го утврдил како право на парична помош од социјална заштита, при што конкретно ги уредил условите и начинот на остварување на ова право.

Лекарите специјалисти од соодветните специјалности од терцијарна здравствена установа (Универзитетски клиници во Скопје) кои одлучуваат во постапката по жалба, издаваат конзилијарно мислење и наод за лицето-барател на правото за додаток за слепило и мобилност, а Министерството за труд и социјална политика е надлежен орган кој, врз основа на даденото конзилијарно мислење и наод, го носи решението со кое се одлучува по жалбата.

Оспорениот член 84-а став 6 од Законот претставува јасна одредба, која претставува функционална правна целина со другите одредби во Законот, што е во согласност со начелото на владеењето на правото.

12. Уставниот суд со Решение У.бр.10/2017 од 16 ноември 2017 година, не поведе постапка за оценување на уставноста на член 100-а став 1 во делот „посвоител може да биде лице кое е деловно способно, кое има лични својства за успешно вршење на родителските права“, став 2, став 3, став 4, став 5 алинеи 1, 2 , 4, 5, 7 и 8 и став 6 од **Законот за семејство** („Службен весник на Република Македонија“ бр.80/1992, 9/1996, 38/2004, 33/2006, 84/2008, 67/2010, 156/2010, 39/2012, 44/2012, 38/2014,115/2014, 104/2015 и 150/2015).

Право е на законодавецот да ја определи горната старосна граница на посвоителот и да предвиди и други ограничувања во однос на возраста на посвоителот и посвоеникот, како и можноста брачните другари да се јават како посвоители, при што еден од нив да не е постар од 45 годишна возраст, односно да не ја надминува горната старосна граница. Утврдените законски критериумите што треба да ги исполнува посвоителот, се во интерес на посвоеното лице со цел да се обезбедат колку е можно подобри услови за живот.

13. Уставниот суд со Решение У.бр.100/2017 од 6 декември 2017 година, не поведе постапка за оценување на уставноста на член 65 став 2 од **Законот за судовите** („Службен весник на Република Македонија“ бр.58/2006, 35/2008 и 150/2010).

Функционалниот имунитет на судиите регулиран со оспорената одредба од член 65 став 2 од Законот за судовите се однесува само на имунитет од гонење за законити дејствија преземени при вршењето на судиската функција и за искажано мислење при одлучувањето, но тој не значи и целосна неодговорност на судиите за повреда на законот. Су-

дијата одговара дисциплински за потешка дисциплинска повреда што го прави недостоен за вршење на судиската функција, може да одговара и за нестручно и несовесно вршење на судиската функција, што претставуваат основи за разрешување на судијата. Покрај тоа, судијата одговара и согласно Кривичниот законик за кривични дела сторени надвор од вршењето на судиската функција, а како службено лице тој може да одговара и за злоупотреба на службената положба и овластување од членот 353 од Кривичниот законик.

Оспорената одредба од член 65 став 2 од Законот за судовите е идентична по својата содржина со уставната одредба од точка 1 на Амандман XXVII од Уставот и таа е во функција на гарантирање на независноста на судиите во вршењето на нивната функција и при судиското одлучување.

14. Уставниот суд со Решение У.бр.4/2017 од 10 мај 2017 година, не поведе постапка за оценување на уставноста и законитоста на член 4 од **Колективниот договор на Министерството за внатрешни работи**, склучен помеѓу Министерството за внатрешни работи и Македонскиот полициски синдикат (“Службен весник на Република Македонија” бр. 69/2015, 227/2015, 177/2016 и 197/2016).

Колективен договор на ниво на работодавач го склучуваат репрезентативниот синдикат на вработените и работодавачот.

Од оспорениот член 4 од Колективниот договор на Министерството за внатрешни работи, не произлегува неможност за секако друго синдикално делување, заради тоа што колективниот договор бил склучен со Македонскиот полициски синдикат како репрезентативен синдикат, бидејќи забрана на дејствување на синдикат може да се изрече исклучиво со одлука на надлежен суд, а доколку некој синдикат фактички е попречуван во своето делување или негов член, Законот за работни односи обезбедил правна заштита во таа насока.

15. Уставниот суд со Решение У.бр.145/2016 од 31 мај 2017 година, не поведе постапка за оценување на уставноста и законитоста на член 3 став 1 во делот: „во рок од 30 дена пред истекот на рокот за важење на лиценцата” од **Правилникот за начинот и постапката за издавање, обновување и одземање на лиценците за проектирање на градби, ревизија на проектна документација, управител на градба, изведувач на градби, надзор над изградбата на градби и управител на одржување на објекти, формата и содржината на образецот на лиценците, како и формата и содржината и начинот на водење на регистарот за издадени, обновени и одземени лиценци**, донесен од министерот за транспорт и врски, со број 01-2607 од 12.03.2013 година, објавен во „Службен весник на Република Македонија” број 45/2013.

Оспорениот член 3 став 1 во делот: „во рок од 30 дена пред истекот на рокот за важење на лиценцата” од Правилникот за начинот и постапката за издавање, обновување и одземање на лиценците за проектирање на градби, ревизија на проектна документација, управител на градба, изведувач на градби, надзор над изградбата на градби и управител на одржување на објекти, формата и содржината на образецот на лиценците, како и формата и содржината и начинот на водење на регистарот за издадени, обновени и одземени лиценци, донесен од министерот за транспорт и врски, е во функција на операционализација на одредба од Законот за градење.

3. БАРАЊА ЗА ЗАШТИТА НА СЛОБОДИ И ПРАВА

Во текот на 2017 година, до Судот беа поднесени вкупно 5 барања за заштита на слободи и права врз основа на член 110 алинеја 3 од Уставот на Република Македонија, што претставува намалување во однос на поднесените барања за заштита на слободи и права во 2016 година кога се примени 8 барања, но споредено и со претходните години претставува намалување (во 2015 година биле поднесени 13, во 2014 година биле поднесени 13 барања, во 2013 година биле поднесени 22 барања, во 2012 година биле поднесени 25 барања, во 2011 биле поднесени 23 барања).

Од поднесените барања за заштита на слободи и права во текот на 2017 година, најголем број – 4 барања се однесуваа на заштита од дискриминација (3 барања – за заштита од дискриминација по социјална припадност и едно барање по основ на верска припадност), а во 1 (едно) барање подносителите се повикуваа на заштита на слободата на уверувањето, совеста, мислата и јавното изразување на мислата.

Судот во текот на 2017 година, реши 5 предмети за заштита на слободите и правата (од кои 3 се барања примени во текот 2017 година, 1 барање е од 2016 година и едно барање од 2015 година) и сите се однесуваа на заштита од дискриминација.

Три барања се однесуваа на заштита од дискриминација врз основа на социјална припадност, едно врз основа на политичка припадност, а во еден предмет подносителот се повикуваше на заштита од дискриминација по основ на верска припадност.

Барањата беа отфрлени поради постоење процесни пречки за одлучување или поради ненадлежност.

IV. ЈАВНОСТ ВО РАБОТАТА НА СУДОТ

IV. ЈАВНОСТ ВО РАБОТАТА НА СУДОТ

Согласно Деловникот на Уставниот суд работата на Судот е јавна.

Претставниците на средствата за јавно информирање редовно можат да присуствуваат на седниците на Судот. Известување на јавноста за работата на Судот се врши континуирано и преку интернет страницата на Уставниот суд за дневниот ред на секоја закажана седница. После секоја завршена седница претставниците на средствата за јавно информирање сеопфатно се информираат за одлуките и решенијата што ги донел Судот.

Одлуките и решенијата откако ќе бидат изготвени и потпишани од Претседателот на Судот се објавуваат на Интернет страницата на Уставниот суд, така што се достапни на стручната и друга јавност: (www.ustavensud.mk).

Информирањето на јавноста во 2017 година исто така се остваруваше и преку соопштенија.

Уставниот суд на Република Македонија редовно ги следеше медиумите и нивното информирање за работата на Уставниот суд.

V. МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА

V. МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА

Во текот на 2017 година, во рамките на активностите на меѓународната соработка, претставници од Судот учествуваа на повеќе мултилатерални настани. Истовремено Судот продолжи да ја остварува веќе воспоставената соработка со Венецијанската комисија на Советот на Европа преку својот офицер за врски.

Од активностите на меѓународната мултилатерална соработка ги издвојуваме следниве:

Претседателот на Уставниот суд на Република Македонија Никола Ивановски и судијата Владимир Стојаноски на покана на претседателот на Европскиот суд за човекови права, присуствуваа на свечената седница на Европскиот суд за човекови права која по повод официјалниот почеток на судиската година на тој суд се одржа од 26-30 јануари 2017 година во Стразбур, Франција.

Делегација на Уставниот суд на Република Македонија во состав од претседателот на Уставниот суд Никола Ивановски, судијата Исмаил Дарлишта и генералниот секретар Александар Лазов, учествуваше на меѓународната конференција на тема: „Еволуција на уставната контрола во Европа: научени лекции и нови предизвици“ што се одржа од 28 февруари до 5 март 2017 година во Кишињев, Молдавија.

Делегација на Уставниот суд на Република Македонија предводена од претседателот на Уставниот суд Никола Ивановски и судијата д-р Гзиме Старова учествуваше на четвртиот регионален форум за владеење на правото во Југоисточна Европа што се одржа во Тирана, Албанија во периодот од 16 до 18 март 2017 година.

На покана на претседателот на Уставниот суд на Република Турција г-дин Зухту Арслан, делегација на Уставниот суд на Република Македонија во состав од претседателот на Судот Никола Ивановски и судиите: Сали Мурати и д-р Гзиме Старова, од 24 до 29 април 2017 година, престојуваше на одбележувањето на 55-та годишнина од постоењето на Уставниот суд на Турција. По тој повод беше одржан Меѓународен симпозиум на тема „Уставните судови како чувари на фундаменталните права“.

Државниот советник за меѓународна соработка и офицер за врски со Венецијанската комисија Татјана Јањик-Тодорова, учествуваше на редовниот годишен состанок на офицерите за врски со Венецијанската комисија што се одржа во Сојузниот Уставен суд на Германија, во Карлсруе на 18 и 19 мај 2017 година.

Судијата на Уставниот суд на Република Македонија Владимир Стојаноски, учествуваше на Регионалната конференција на тема „Забрана на дискриминација во уставно-судска пракса“ што се одржа во Будва, Црна Гора од 12 до 14 јуни 2017 година.

Во периодот од 26 јуни до 2 јули 2017 година, делегација на Уставниот суд на Република Македонија во состав од претседателот на Судот Никола Ивановски и судиите: д-р Наташа Габер – Дамјановска и Исмаил Дарлишта учествуваше на XVII-от Конгрес на Конференцијата на Европските Уставни судови на тема: „Улогата на уставните судови во чувањето и примената на уставните принципи“ што се одржа во Батуми, Грузија.

Судијата на Уставниот суд на Република Македонија Сали Мурати и генералниот секретар Александар Лазов учествуваа на регионалната конференција на тема „Уставно-судската заштита во казненото право“ што се одржа во Златибор, Србија од 20-22 јули 2017 година.

Делегација на Уставниот суд на Република Македонија предводена од претседателот на Уставниот суд Никола Ивановски и судиите: Јован Јосифовски, Вангелина Маркудова и Сали Мурати, учествуваше на Четвртиот конгрес на Светската конференција за уставна правда на тема: „Владеење на правото и уставната правда во модерниот свет“ што се одржа во Вилнус, Литванија во периодот од 10 до 15 септември 2017 година.

Судиите на Уставниот суд на Република Македонија Јован Јосифовски и Вангелина Маркудова учествуваа на Регионалната конференција на тема: „Уставните судови – прокламирана и стварна независност“ што се одржа од 5 до 7 октомври 2017 година во Сараево, Босна и Херцеговина.

Делегација на Уставниот суд на Република Македонија во состав од судиите Јован Јосифовски и Вангелина Маркудова учествуваше на Меѓународната конференција на тема: „Улогата на уставните судови во краткорочни уставни конфликти“ што се одржа во Ереван, Ерменија од 17 до 22 октомври 2017 година.

Во периодот од 19 до 21 октомври 2017 година, делегација на Уставниот суд на Република Македонија во состав од претседателот на Уставниот суд на Република Македонија Никола Ивановски, судијата Елена Гошева и советникот м-р Симона Герасимова-Јовановска учествуваше на меѓународната конференција на тема: „Европизација на домашното уставно право и конституционализација на европското право – предизвици во иднина“ што се одржа во Тирана, Албанија по повод 25 години од основањето на Уставниот суд на Република Албанија.

Претседателот на Уставниот суд Никола Ивановски и судијата Јован Јосифовски учествуваа на церемонијата по повод на 8-та судиска година на Уставниот суд на Република Косово што се одржа во Приштина на 25 октомври 2017 година.

Делегација на Уставниот суд на Република Македонија во состав од претседателот на Уставниот суд Никола Ивановски, судијата Сали Мурати и советникот м-р Симона Герасимова-Јовановска, учествуваше на 18-та Меѓународна конференција на Претседатели на Судови од светот и член 51 од Уставот на Индија што се одржа од 8 до 14 ноември 2017 година во Њу Делхи, Индија.

VI. СОРАБОТКА СО МИСИЈАТА НА ОБСЕ ВО СКОПЈЕ

И во текот на 2017 година продолжи соработката со Мисијата на ОБСЕ во Скопје, која се реализира од 2014 година и која има за цел преку обуки да се зајакнат капацитетите на Уставниот суд за примена на Европската конвенција за човекови права. Во рамките на овие активности на 3 април 2017 година се одржа обука за постапката пред Европскиот суд за човекови права на која што предавач беше поранешниот судија на Република Македонија во Европскиот суд за човекови права д-р Мирјана Лазарова Трајковска. Техниките на изготвување на судски одлуки и правничко пишување, беа тема на обуката што се одржа на 8 мај 2017 година со Симеон Петровски, правен советник во Регистарот на Европскиот суд за човекови права.

VII. СОРАБОТКА ВО РАМКИТЕ НА ПРОЕКТОТ ЗА ХОРИЗОНТАЛНА СОРАБОТКА НА СОВЕТОТ НА ЕВРОПА И ЕВРОПСКАТА УНИЈА

Во текот на 2017 година судиите и државните советници на Уставниот суд учествуваа на неколку обуки како дел од активностите во рамките на Проектот „Зајакнување на капацитетите на судството за заштита на човековите права и борбата против нечовечно и понижувачко постапување и против неказливоста. Станува збор за проект кој е финансиран од страна на Европската Унија и Советот на Европа во кој се вклучени земјите од Западниот Балкан и Турција.

За прв пат и Уставниот суд на Република Македонија учествуваше како партнер и корисник во овој проект кој има за цел да ги подобри капацитетите на националните судови во примената на европските стандарди за заштита на човековите права и да ја унапреди примената на Европската конвенција за човекови права и практиката на Европскиот суд за човекови права на национално ниво.

Во рамките на планираните активности според овој проект, во јуни 2017 година беше реализирана студиска посета на судиите: д-р Наташа Габер - Дамјановска, Елена Гошева, Јован Јосифовски, Вангелина Маркудова и Сали Мурати, генералниот секретар Александар Лазов, државните советници: Здравка Бојаџиевска, м-р Соња Данова, Татјана Јањик-Тодорова и Оливера Филиповска, на Европскиот суд за човекови права и Советот на Европа во рамките на која што учесниците имаа можност поблиску да се запознаат со работата на Судот и да присуствуваат на судење на Големиот судски совет, како и да се запознаат со релевантната судска практика на Судот во Стразбур во однос на слободата на изразување, слободата на здружување, недискриминацијата, слободата на вероисповест, како и со критериумите за допуштеност и начинот на филтрирање на предметите.

Покрај тоа, во текот на годината беа реализирани три работилници за одделни членови од Европската конвенција за човекови права на следниве теми: “Утврдување на правична рамнотежа помеѓу слободата на изразувањето и правото на приватен живот: фокус на стандардите на Европскиот суд за човекови права (ЕСЧП) и компаративни пристапи” што се одржа на 28-29 септември, 2017 во Скопје, „Слободата на вероисповест и право на слобода на мирно собирање и здружување: фокус на стандардите на Европскиот суд за човекови права“ што се одржа на 2 и 3 ноември 2017, а на 4 и 5 декември 2017 година се одржа третата работилница на тема: „Забрана на дискриминација и членот 14 од Европската конвенција за човекови права во светлината на релевантната судска практика и стандарди на Европскиот суд за човекови права”.

Во рамките на проектот во текот на 2017 година започна реализација на активноста за подобрување на веб-страницата на Уставниот суд заради нејзино редизајнирање, модернизирање и унапредување на системот на пребарување на предметите, што ќе има за цел олеснување на пристапот на јавноста до уставно-судската практика на Уставниот суд.

Преку овој проект исто така беше направена проценка на потребите на Уставниот суд поврзани со реконструкција и опремување на сервер салата на Уставниот суд.

VIII. УЧЕСТВО ВО ТАИЕХ – ПРОГРАМАТА НА ЕВРОПСКАТА УНИЈА

Во ноември 2017 година преку инструментот ТАИЕХ на Европската Унија беше реализирана студиска посета на Уставниот суд на Република Хрватска со цел запознавање со хрватскиот модел на уставна жалба. Учесниците на студиската посета (генералниот секретар на Уставниот суд Александар Лазов, државниот советник Марија Петрова и советникот м-р Љубица Ангелова) имаа можност да се запознаат со судската практика на Уставниот суд на Република Хрватска, внатрешната организација и начин на работа како и со ИТ системот на Уставниот суд на Хрватска.

IX. СОРАБОТКА СО ЦЕНТАРОТ ЗА ПРАВНИ ИСТРАЖУВАЊА И АНАЛИЗИ

Во Октомври 2017 година, беше одржана тркалезна маса на која беа презентирани наодите од истражувањето: „Видливоста на Уставниот суд при носењето на одлуки со посебен фокус кога одлучува за заштита на слободите и правата на човекот и граѓанинот“ од страна на Центарот за правни истражувања и анализи во соработка со Уставниот суд на Република Македонија, во рамките на проектот „Зголемена видливост на работата на Уставниот суд на Република Македонија“, поддржан од Програмата на Швајцарската амбасада Цивика Мобилитас.

X. МАТЕРИЈАЛНИ УСЛОВИ ЗА РАБОТА

X. МАТЕРИЈАЛНИ УСЛОВИ ЗА РАБОТА

Со Буџетот на Република Македонија за 2017 година („Службен весник на Република Македонија“ бр.191/2016) за функционирање на Судот беа предвидени средства во висина од 36.242.000,00 денари (околу 589.300 евра), кои со Изменувањето и дополнувањето на Буџетот на Република Македонија за 2017 година („Службен весник на Република Македонија“ бр.109/2017) беа намалени за 1.112.000,00 денари, односно буџетот изнесува вкупно 35.130.000,00 денари (околу 571.220 евра).

Висината на средствата кои се определуваат со Буџетот на Република Македонија не се доволни за нормално и непречено функционирање на Судот и потребно е нивно зголемување.

Издавач:

Уставен суд на Република Македонија

Редакција:

Никола Ивановски, Претседател

Елена Гошева, судија

Насер Ајдари, судија

д-р Дарко Костадиновски, судија

Александар Лазов, генерален секретар

Татјана Јањик-Тодорова, државен советник

Стручна подготовка и статистичка обработка на податоци:

м-р Лариса Милевска, советник

Јаготка Гијовска, самостоен референт

Фотографии:

Златко Димитров

Дизајн и печатење:

Polyesterday

Уставен суд на Република Македонија

Кеј „Димитар Влахов“ бр.19, 1000 Скопје

тел. +389 2 3163 063, претседател

тел. + 389 2 3165 153, генерален секретар

факс +389 2 3119 355

e-mail: mail@ustavensud.mk

Интернет: www.ustavensud.mk